

Η ασχήμια του προσώπου (Πρεσβύτερος Ανδρέας Αγαθοκλέους)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Αν η αγάπη, ως απάρνηση του εαυτού μας, εκφράζει το μεγαλείο του ανθρώπινου προσώπου, ο εγωισμός φανερώνει την ασχήμια του. Γιατί παραμορφώνει την εικόνα του Θεού, που θέλησε να δημιουργήσει τον άνθρωπο «καθώς εστιν» Εκείνος και να καθρεφτίζει έτσι τη δική Του ομορφιά.

Ο εγωκεντρικός άνθρωπος θέλει τους άλλους να ζουν για εκείνον, να εξυπηρετούν τις ανάγκες του, να είναι το κέντρο όλων. Αυτή η συμπεριφορά μπορεί να εκφράζεται δυναμικά με απαίτηση, μπορεί όμως και να κρύβεται πίσω από τη σιωπή, το θλιμμένο ύφος, τη λογική διεκδίκηση. Άλλωστε, ξέρουμε ότι ο άνθρωπος χρησιμοποιεί πολλούς μηχανισμούς, ενσυνείδητα ή ασυνείδητα, για να κάνει αυτό που θέλει.

Όμως, κι αν κάνει αυτό που θέλει, τελικά οι γύρω του δεν αναπαύονται! Κι έτσι ο ίδιος μένει μόνος, στη δική του μη-ανάπαυση. Κατά τον Ντοστοιέφσκυ, «κόλαση είναι η αδυναμία του να αγαπάς». Έτσι ο εγωκεντρικός άνθρωπος βιώνει τη δική του κόλαση από τώρα, κι ας νοιώθει την ικανοποίηση που προέρχεται από το «να κάνει αυτό που θέλει».

Χρειάζεται να επισημάνω και μια άλλη εγωκεντρική αντίληψη, καλυμμένη πίσω από την «εκκλησιαστική ζωή». Είναι αυτή, που χρησιμοποιείται η λειτουργική ζωή, η προσευχή, η πνευματική γενικά ζωή, όχι για να καταλήξουμε στην «ενότητα της πίστεως» και την κοινωνία της αγάπης με τους αδελφούς μας, αλλά για να «σώσουμε την ψυχή μας», με μια έννοια έντονου ενδιαφέροντος για το «εμόν» κι όχι το «ημέτερον» (δηλ. το δικό μου κι όχι το δικό μας). Είναι η εγωκεντρική αντίληψη της εκκλησίας, αντίθετη με τη διδασκαλία του Χριστού που θέλησε να δημιουργήσει Εκκλησία κι όχι Θρησκεία, ως δυνατότητα ενότητας ουσιαστικής με το Θεό και μεταξύ μας.

Ο εγωκεντρισμός, ως ύπουλη και θανατηφόρα ασθένεια, απομονώνει, συνθλίβει, μαραζώνει και διαλύει την ανθρώπινη ύπαρξη, σε αντίθεση με την αγάπη που την αναδεικνύει και την ολοκληρώνει.

Βέβαια, κανείς δεν μπορεί να πει πως είναι εντελώς ξένος από αυτή την πνευματική ασθένεια, αν δεν περάσει «θλίψεις και οδύνες ως τικτούσης», αν δεν έλθει η χάρις του Θεού κι αν δεν περάσουν χρόνια, ώστε να κατακτήσει μέσα του την εν Χριστώ ζωή, την αγάπη του Θεού. Όμως, δεν είναι σημαντικό να ξέρουμε την αλήθεια για τον εαυτό μας και να μην ζούμε με ψευδαισθήσεις; Αν ο εγωκεντρισμός είναι η κόλασή μας και η αγάπη ο παράδεισος, δεν αξίζει να το παλέψουμε;

Η Εκκλησία, με τους αγίους Πατέρες μας, μας δείχνει τον τρόπο της θεραπείας: η παραίτηση από το θέλημά μας, δηλαδή η υπακοή ως «εκκοπή του ιδίου θελήματος», η επίκληση της θείας βοήθειας, η τήρηση των εντολών του Χριστού στην καθημερινή ζωή. Σταδιακά και ουσιαστικά, θα μεταβαίνουμε από το σκοτάδι του εγωισμού μας στο φώς της αγάπης και η χαρά ως πληρότητα ζωής – κι όχι απλά ικανοποίηση – θα γεμίζει την ύπαρξή μας.

Τότε οι γύρω μας θα αναπαύονται κοντά μας, θα νιώθουν «ευρυχωρία κι όχι στενοχώρια», κατά τον Αρχιμ. Επιφάνειο Θεοδωρόπουλο, και εμείς θα αναπαυόμαστε με τον εαυτό μας, γιατί θα ζει μέσα μας ο Χριστός κι όχι ο ταλαίπωρος άσχημος εαυτός μας, και θα καταλαβαίνουμε αυτό που γράφει ο Απόστολος Παύλος προς το τέλος της ζωής του «ζω δε ουκέτι εγώ, ζη δε εν εμοί Χριστός». Αμήν!